

FENT DE TURISTA PER BARCELONA

- 1. Barcelona des de Colom**
- 2. Un passeig per les arrels de la cuina catalana al Raval, el Gòtic i el Born**
- 3. Un matí a les oficines d'informació turística de plaça Catalunya**
- 4. Catalunya Bus Turístic: Muntanya i platja en una ruta plena de sorpreses**

---

* Textos escrits per estudiants de periodisme en pràctiques.

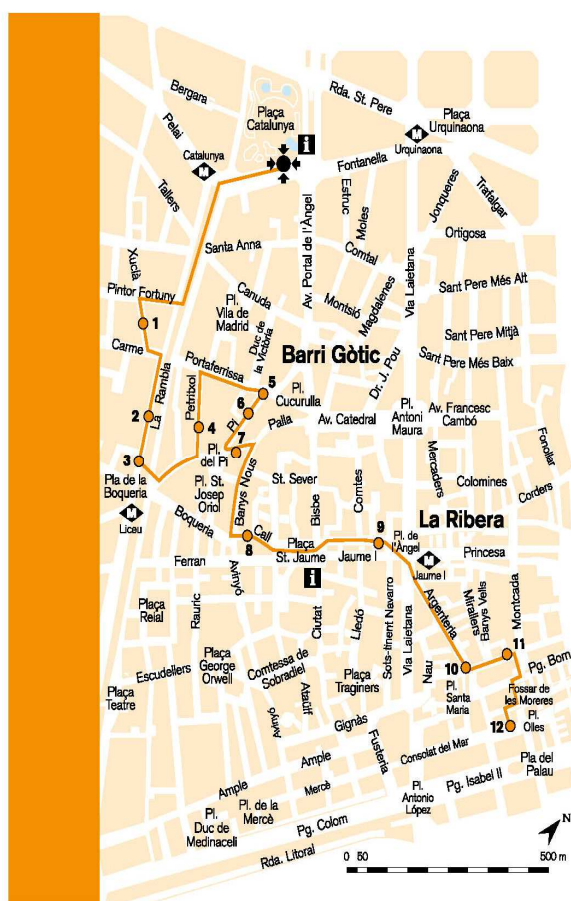
1. Barcelona des de Colom

Al Mirador de Colom, al capdavall de la Rambla, un ascensor permet arribar fins a la sola de les sabates del *descobridor* d'Amèrica. Tres persones i l'encarregat de fer-lo pujar i baixar omplen el petit espai circular l'estona que triga a fer el seu trajecte. Una mica de silenci, una rialleta en creuar mirades i la porta que s'obre. Un aire fresc que porta olor de mar i la claror del dia que finalment s'ha despertat, acompanyen les magnífiques vistes d'un mirador ja mític de la ciutat. Generacions de catalans i multituds de turistes hi han pujat en algun moment de la seva vida. És com beure aigua a la font de Canaletes. Hi ha coses que es modernitzen i costums que perduren.

A través dels seus vidres, es contemplen els 360 graus de ciutat que s'estén de mar a muntanya. Des del Maremàgnum al Palau Nacional, una immensitat de terrats s'obren cap al cel de la ciutat. Rambles amunt, arbres i formigues de colors que fan el seu camí. Des del terrat del Museu de Cera de la ciutat, Superman sembla estar a punt d'enlairar-se per anar a complir alguna missió. Des de dalt es veuen els turistes que han quedat prop de la cabina, comprant tiquets del **Barcelona Bus Turístic** o esperant fer la seva ruta del dia. Es nota que el matí va avançant, la gent desborda el Portal de la Pau sota un sol que convida a treure els models més sofisticats de barrets.

118 anys assenyalant el mar. Aquesta és la dada que més reté la gent quan puja al monument. I el monument es queda amb les dades de la gent. Els típics escrits improvisats en bolígraf o retolador per deixar constància de la visita omplen la paret circular al voltant de la qual baden els curiosos per conèixer la ciutat des d'un altre punt de vista. El mateix que un equip de televisió aquest matí s'ha encarregat d'enregistrar per a mostrar-lo a aquells no gaire amants de les alçades.

2. Un passeig per les arrels de la cuina catalana al Raval, el Gòtic i el Born

El Barcelona Walking Tour Gourmet inclou dos atractius en un de sòl: la possibilitat de passejar durant més de dues hores per la ciutat antiga (Raval, Call Jueu, Gòtic, Ribera...) i alhora anar a la recerca de locals singulars i centenaris, exponents d'un *savoir faire* barceloní en el comerç alimentari que aglutina el genuí món de la cuina i rebosteria catalana.

Toca fer el circuit, a peu, com el seu nom indica, el dia en què justament s'han introduït alguns canvis al recorregut, particularment pel que fa a aturades davant de nous locals inclosos a la programació, i variacions en els tasts previstos.

Habitualment els turistes, que paguen 21,50 euros de tiquet, tenen a la seva disposició radioguies per poder seguir les explicacions del professional que els acompanya per la ciutat, però, aquest divendres, com tot plegat són cinc turistes els que han comprat el tour en llengua anglesa,- el més demanat-el Carles, que els farà d'amfitrió, prefereix prescindir del dispositius. En general, els grups els solen integrar de sis a vint persones.

Molts turistes no han reservat prèviament aquesta ruta, però tan se val. Al punt d'informació de Turisme de Barcelona a la plaça de Catalunya, els faciliten la reserva *in situ*. Identificats amb una enganxina del *Barcelona Walking Tour Gourmet*, i amb el mapa de restaurants de la ciutat que Turisme de Barcelona els dóna a cadascun, el guia els resumeix el contingut de l'excursió en una sola i encertada frase: “Anem a descobrir la cuina catalana amb un recorregut pel **Raval**, el **Gòtic** i el **Born**”.

El petit grup format per dues turistes suïsses, una alemanya i una anglesa i un resident català, enceta la passejada Rambla avall per endinsar-se, ja al barri del Raval, a la primera de les aturades del programa. Es tracta de la famosa **Granja Viader**, al carrer Xuclà. Aquest establiment que continua avui obert com a granja clàssica per esmorzars i berenars, té el seu trosset d'història a la ciutat ja que des d'aquí es nodria antigament de llet els hospitals propers. logurts, cremes, formatges, tota mena de productes làctics, sortien de la casa Viader que deu el nom al seu fundador, un empresari català procedent de Cardedeu.

Carles, el guia, recomana una de les especialitats de la casa, la **xocolata espessa** acompanyada amb xurros, pastes o **melindros** –“la varietat catalana de les **porres** i **xurros**”. És, però, “una xocolata molt negra, tan espessa i saborosa, que no es beu, gairebé es menja”, raona. Com a granja que és, obre els matins i a les tardes, però no ofereix ni àpats al migdia ni sopars.

Però un dels elements més significatius del mateix indret és que és l'origen de la primera fàbrica de llet i làctics de la ciutat: Letona, la casa que donaria lloc després al naixement d'una beguda mítica a Catalunya, el **Cacaolat**, fred o calent, com mana l'eslògan de la marca.

La Boqueria

La següent aturada del Barcelona Walking Tour Gourmet és el mercat de Sant Josep, més conegut com la Boqueria, i que ocupava l'emplaçament de l'antic convent de Sant Josep.

Mercat de la Boqueria

És curiós remuntar-se a la història de les parades de fruites, verdures i aliments que eren a tocar dels palaus i cases nobles de la ciutat, i que pagaven el que s'anomenava delmes com a tribut de la seva activitat. "It's a lot" (és molt), exclama una de les turistes suïsses. Ràpidament, la seva companya helvètica justifica la sorpresa de la seva companya: "És que ella és de Suïssa", diu entre les rialles del grup.

A les parades de la Boqueria es poden trobar tota mena de fruites i productes de l'hort, fresc i de mercat. "Tot el que veieu està produït a Catalunya, però no tot té els seus orígens aquí", explica el nostre interlocutor.

No és el cas del **calçot**, un producte amb cert parentesc amb la ceba, i genuïnament català. Carles introdueix els forans en els procediments que fan un bon plat de calçots; la clau, els explica, és la **salsa romesco**, feta amb ametlles, tomàquet... entre d'altres ingredients.

Calçots amb salsa romesco

Al mateix temps que passem per una parada de cuixes de pernil, i veiem a 390 euros la peça d'un Gla reserva, els turistes entenen que un mateix aliment pot presentar preus molts diferents, com succeeix amb l'exquisit pernil serrà.

Al mercat també podem trobar aliments d'origen musulmà com els **dàtils** i els **torrons** que evocuen la petjada sarraïna a Catalunya. Un altre plat exposat a la Boqueria és l'**esqueixada**, una mena d'amanida freda típicament del país i de difícil escriptura per a una turista germànica que ens acompanya i que anota fil per randa tot el que pot.

Esqueixada

Aquest indret, convertit avui en un dels escenaris més visitats pels turistes, és també el marc apropiat per fer el primer tast del tour. Així, ara les integrants de l'expedició poden guardar forces mentre assaboreixen el típic **fuet** tallat, i que actualment reemplaça els **vasos de fruita** que per la seva vistositat tant atrauen els visitants del mercat, però que no són tan singulars.

Dos elements més introdueixen el turista estranger en la peculiaritat de la cuina catalana. Un són els **llegums cuits**, ja disposats a granel i llestos. “La classe obrera i treballadora abans no tenia temps per fer-se el dinar, per coure a casa els llegums, i aquesta va ser una bona solució”. L'altra aportació són els **cargols** exposats al mercat, que provoquen divisió d'opinions entre el grup. La barreja de carn i peix (als arrossos, per exemple) és un altra característica de la cuina del país, no tant comuna a d'altres llocs. Les peixateries són un altre distintiu d'aquest antic mercat de San Josep. El bacallà, com altres peixos, és omnipresent (el bacallà islandès també), potser en honor al seu paper d'antuvi com a aliment de recurs per a les classes menys pudents.

Pastisseria típicament catalana

L'última aturada abans de saltar del Raval al Gòtic és la **pastisseria Escribà**, amb entrada per la Rambla, un local centenari que sedueix per la seva façana modernista i a la qual que no es resisteix de fotografiar la turista britànica que ens acompanya. “Els van canviar la manera de fer el **pastís de Pasqua**”, explica l'expert que ens acompanya, per justificar una de les singularitats de la pastisseria.

Pastisseria Escribà

Oberta de nou del matí a nou del vespre, una placa amb el nom *d'Establiment BARCELONA* ens indica que aquesta pastisseria és un local únic. Com ho és la verge que encara penja a l'interior, i que hi roman per testimoniar el que prèviament era una antiga fàbrica de pastes, amb les seves icones religioses incloses.

La coca de llardons (“súper calòrica”, adverteix el Carles), i els **bunyols de Quaresma** són dos productes més de pastisseria típicament catalans que el local exposa als aparadors. Però qui s'endú totes les preferències i flaixos és la irresistible **sabata de xocolata** de mida natural.

El punt Miró, a l'empedrat de la Rambla, marca el punt de trànsit cap el barri Gòtic d'aquest tour per la ciutat antiga que també permet aproximar els visitants als **bars de tapes** escampats pel districte. A la plaça de l'església de **Santa Maria del Pi** queda un dels molts locals centenaris i especialitzats i necessàriament en alimentació, però sí en els seus complements: la **Ganiveteria Josep Roca**, fundada el 1911.

Carrers per complaure els sentits

Al **carrer Petritxol** nombroses granges per esmorzars i berenars, així com innumerables galeries d'art com la **Sala Parés** –la primera galeria d'art que va obrir a Espanya- conviden els vianants a aturar-se a cada pas. A més a més de l'encant dels comerços, les rajoles adossades als murs que expliquen la famosa obra teatral *L'auca del senyor Esteve*, capten l'atenció dels integrants del grup.

Passejant per Petritxol hi trobem una d'aquestes granges, la **Granja Pallaresa**, fundada el 1947, especialitzada en la creació de postres i dolços molt tradicionals. En aquest local i a d'altres del mateix carrer, els aficionats a la rebosteria i pastisseria poden menjar-se un **xuixo**, pastís de crema d'origen gironí, o delectar-se amb un **suís**, la succulent beguda de xocolata i nata muntada.

Des d'aquí, el Walking Tour Gourmet s'endinsa per **Porta Ferrissa** i per sota del laboratori del xef Ferran Adrià. Sorprenentment, cap de les integrants coneix el cèlebre cuiner, ni el restaurant El Bulli.

Xocolateria Fargas

Al mateix carrer, la **Xocolateria Fargas**, la més antiga de la ciutat, rep, com cada dia en els darrers cent anys, els seus clients. Un local centenari de renda antiga que ara veu amenaçada la seva viabilitat en un indret tan comercial com Porta Ferrissa, subjecte a una forta pressió de preus.

¿Què porta els visitants de Barcelona a fer una ruta tan especialitzada com aquesta? Una de les integrants suïsses ens dóna un argument. “Jo treballo en un restaurant, i estic interessada en els temes culinaris”. En aquest punt del recorregut, el nostre guia aprofita per alliçonar-nos sobre un aspecte potser poc conegut: els llibres de cuina i de receptes a l'Edat Mitjana s'escrivien en català.

La travessa del **carrer del Pi**, encara al Gòtic, permet fer un cop d'ull al **Colmado La Pineda**, obert des de l'any 1930, i que representa el clàssic local proveïdor d'aliments diversos com la **morcilla** i la **xistorra**, ambdós procedents del porc, que es poden admirar *in situ*.

L'itinerari transcorre per establiments on se subministra un producte tan mediterrani com **l'oli d'oliva**, elevat a la categoria de producte de luxe al local **orolíquido**.

Botiga orolíquido

Igualment permet els visitants gaudir d'un altre producte tan present a la nostra taula com és el **torró**. Precisament, al bell mig del barri jueu, al **carrer del Call**, la ruta fa una altra de les aturades programades a locals singulars per fer-hi un tast, com es a **Casa Vicenç**, local on es venen els genuïnament catalans **torrons d'Agramunt**. Una data a la mateixa entrada, 1775, mostra fins quan es remunta la tradició de fabricació i venda del conegut torró lleidatà i que a Barcelona disposa de fins a tres punts de venda. L'especialització i l'obertura a noves necessitats alimentàries es concreten també en la venda de productes per a diabètics.

Igual que en els embotits tastats a la Boqueria, aquí els integrants del tour disposen d'un descompte del 5% en l'adquisició de productes. Dit i fet, dels cinc integrants de la ruta, tres s'enduen diferents torrons.

A la **baixada de la Llibreteria**, un cop hem travessat la **plaça de Sant Jaume** i abans de dirigir-nos al barri de la Ribera, cal fer una aturada davant d'un altre local significatiu. Es tracta de la **Confiteria La Colmena**, El nostre guia, en Carles, recalca que va ser la primera confiteria de la ciutat a fer pastissos i galetes per acompanyar el te. La turista anglesa, la senyora de més

edat del grup, aprofita per disparar la seva càmera un altre cop i immortalitzar el te amb pastetes.

El Born, la Ribera

Dues hores de recorregut i toca conèixer la darrera àrea de l'itinerari, el popularment conegut com a barri de la Ribera. A **Cafès el Magnífico**, al carrer d'**Argenteria**, són experts a torrar els cafès. En Carles ho emfasitza: "Són veritables artesans en el cafè torrat". El local ens introdueix així en aquest saborós producte, una altra de les tradicions culinàries catalanes heretada de la presència hispànica a ultramar.

Passem a cuita corrents per la porta de **l'Escola Hoffmann**, al mateix carrer i ja molt a prop de **Santa Maria del Mar**. L'escola d'hostaleria creada a Barcelona per Mei Hoffmann és l'única escola de cuina del món –afirma el nostre guia- amb un restaurant distingit amb l'estrella Michelin i que, a més, està gestionat pels mateixos estudiants.

En tombar d'Argenteria, i amb aquesta *catedral del Mar* que es l'església de Santa Maria, ens ve de gust entrar a **Casa Gispert**, creada el 1851. Un cartell a l'entrada explica en primera persona a qualsevol que vulgui franquejar la porta que "Fa 160 anys que torrem fruits secs". Tota mena de nous, ametlles, que es pesen a granel i que constitueixen el tresor d'un comerç que n'exporta a 80 països de tot el món. L'antiquíssim aparell per torrar el gra es conserva en aquest local vuitcentista.

Després d'envoltar Santa Maria pel **passeig del Born**, deixant a la nostra esquena el **Mercat del Born** ara reconvertit en biblioteca i espai arqueològic, el Barcelona Walking Tour Gourmet finalitza el seu recorregut a **Sagàs, Pagesos i Cuiners**.

Aquí toca experimentar amb un altra tradició casolana; beure vi o cervesa en **porró**. S'hi atreueix el nostre guia, però cap de les convidades no l'acompanya, malgrat que segueixen la litúrgia del gest amb atenció. Les porcions de **pa amb tomàquet i pernil** que els serveixen capten la seva atenció immediata... És el darrer tast que inclou el tour. Hi ha gana, s'ho mengen amb força gust, i ràpidament els seus ulls passen a navegar per les cartes i a triar un plat (els participants tenen un 10% de descompte).

Joan Oliva

3. Un matí a les oficines d'informació turística de plaça Catalunya

És dilluns i als voltants de la plaça Catalunya comença a despertar el bullici habitual al centre de la ciutat. A les nou en punt, els dos accessos a les oficines d'informació de Turisme de Barcelona deixen entrar un reguitzell de gent que fa estona que espera com si fos el primer dia de rebaixes. Gairebé una vintena de turistes comencen a formar cua i a tafanejar pels mostradors de tríptics i fulletons informatius. Al cap de cinc minuts entra el repartidor d'un diari gratuït i en deixa un bon grapat en un dels mostradors. En sortir, es creua amb dos nois que ja havien passat per les oficines quan encara no havien obert. No fan cua. Trien i destrien fulletons, se n'emporten uns quants i se'n tornen a anar. Pel que sembla escolliran sobre la marxa. El taulell per a fer reserves hoteleres no està tan concorregut però s'omple i es buida per estones de gent carregada amb maletes.

El vestíbul comença a bullir i la cua per a demanar informació i comprar productes turístics és un mostrari de gent i de colors: des del vermell cremat pel sol fins el pàl·lid dels mitjons que sobresurten sota les sandàlies de tonalitats més fosques. Un senyor vermell de cara repenja sobre la panxa la càmera de fotos i pren posicions a la cua. Davant els taulells, un altre home vestit amb una samarreta de Veneçuela i la seva esposa pregunten els horaris del Museu de l'Eròtica amb un somriure murri entre tots dos. A la porta es tornen a creuar el repartidor d'un altre diari gratuït i un home que ve a recollir unes entrades per a un concert. El noi de seguretat li diu que torni més tard, que el taulell de Caixa Catalunya no obre fins a les deu. La desfilada de gent, quan encara no són ni dos quarts de deu del matí, ja és considerable. Als mostradors, les informadores atenen tres grups alhora que sol·liciten la **Barcelona Card**: "*One ticket, two days, yes!*".

A la cerca del destí adequat

Dues senyores, més de cinquanta anys i pentinat elaborat, comenten els fulletons sobre **Picasso** i es posen a la bossa alguna cosa que els ha cridat l'atenció: els tríptics d'un espectacle d'òpera i flamenc. Els tòpics turístics resisteixen. Com a prova, els japonesos que acaben d'entrar. Un, amb la càmera penjada al coll amb un objectiu gens dissimulat i el seu amic, amb una motxilla característica per a transportar-hi un ordinador portàtil. El de les entrades del concert s'espera a acabar-se el cigarret abans de tornar a entrar. Entretant, un noi surt carregat amb tots els fulletons que ha trobat sobre actes i exposicions relacionades amb l'art. El de seguretat se'ls mira fins que una noia que també du molts fulls a les mans se li adreça per a preguntar-li alguna cosa i ell intenta fer-se entendre en anglès. Sembla que ho aconsegueix.

El ritme no afluixa i les informadores ja reclamen un cafè. Avui el grup del **Walking Tour** del Gòtic és nombrós i fins gairebé l'hora de sortida no para d'arribar gent demanant poder-lo fer. Es nota la satisfacció a les cares de les noies que adverteixen els guies que avui seran uns quants. Prop de l'altra porta d'entrada a les oficines d'atenció al turista, dues noies han descobert un mapa de la ciutat penjat en una de les parets i tracen recorreguts amb els dits. Al cap d'una estona marxen. Deuen tenir memòria fotogràfica o hauran de tornar per a sol·licitar un plànol de la ciutat. Mentre la cua s'escurça i s'allarga però no s'acaba, una pèl-roja busca algun document dins una carpeta negra. Quan troba el que busca, truca a una porta on hi ha el símbol de direcció prohibida. No deu haver aprovat la teòrica perquè hi entra igual, però surt en un no res. Només havia vingut a deixar-hi el seu currículum. Més tard un altre noi també en deixa un altre al taulell d'informació hotelera.

Tot un repertori de personatges

A les deu del matí es revela que John Lennon és viu. Aquest matí ha decidit deixar-se caure per Barcelona. L'acompanya un amic que, com es veu a la seva samarreta, es decanta més aviat per la música de Bob Dylan. L'oficina d'informació de Turisme de Barcelona és la nova Rambla de la ciutat. A més a més, el noi de seguretat no pot vigilar gaire estona, sobretot perquè molts turistes, enlloc de fer cua, opten per a preguntar-li els dubtes que tenen sobre les possibilitats de la ciutat. Envoltat d'un grup de senyores, els explica el viatge a Montserrat que poden fer amb el **Catalunya Bus Turístic**.

Ja només quedava un diari gratuït a arribar. Els plec es van buidant mentre la gent els mira, no sé si entenen gran cosa, ja que, tal i com demostren les explicacions que se senten de les informadores, se sent parlar més l'anglès i el francès que cap altre idioma. Aquests diaris són l'objectiu de la senyora que acaba d'arribar. En compta tres de cada plec, els agafa i se'n va cap a un altre mostrador. Allà, obre una bossa que du i els hi fa cabre com pot. Amb l'equipatge fet, surt per l'altra porta. Potser ho fa cada dia i així s'informa sense haver de pagar. Però la informació principal que es dóna a les oficines de plaça Catalunya és una altra. No fa gaire estona que al mostrador de la **Ruta del Modernisme** dues noies informen els curiosos que volen descobrir **Gaudí i Domènech i Montaner**. Un noi entra decidit però al moment es para de cop, fa que no amb el cap i segueix caminant. Elles riuen, potser és tímid. Aprofitant que ara no atenen ningú, una d'elles torna a passar apunts en net sobre una carpeta amb el logotip de la seva universitat.

Arriba un altre clon. En Salvador Dalí, que no ha perdut ni un sol dels pèls del seu estirat bigoti, fa entrada del bracet de la seva dona. Però només és un clon, ja que no s'ha fixat en la prestatgeria de vidre on es mostren tot de joies dalinianes que es poden comprar a la **BCN Original Shop**. Fan cua sense dir-se res. Quan és el seu torn es dirigeixen en francès a una de les informadores. Estan il·lusionats a agafar el **Catalunya Bus Turístic**.

Òbviament es decanten pel *tour* per Girona i Figueres, seu del Teatre-Museu de Salvador Dalí.

‘Souvenirs’ cartogràfics

La **BCN Original Shop** va dispensant targetes per al **Bus Turístic** entre els compradors compulsius de mapes i guies, no sigui que es perdin res de Barcelona. La de la botiga diu que, comparat amb altres dilluns, avui és un dia tranquil. Els caps de setmana, aclareix, són dies impossibles. El que no varia són les vendes de productes del **Barça**, segons ella, sempre se’n venen molts. Davant la botiga, al costat d’un caixer, un grup de quatre noies hi ha aplegat les seves motxilles i van fent tornos per a vigilar-les i anar als serveis. Quan tornen, amb la guia juvenil d’allotjaments sota el braç, van provant sort des de la cabina telefònica. Potser triguen més d’una hora, però al final ho deuen aconseguir perquè desmunten la parada i se’n van. Al vestíbul, la cua torna a fer-se gran. Una de les informadores diu que avui hi ha molta gent però que, tot i ser un no parar, hi ha hagut dies que la cua ha arribat a sortir al carrer. Avui, de moment, no hi arriba però de gent no en falta.

Les hores van passant i la gent no s’acaba mai. Barcelona s’ha de viure plenament i tothom vol aprofitar la seva estada al màxim. Una de les informadores atén un grup de quatre senyores, russes pel que sembla. Una d’elles porta un mocador blanc brodat acabat amb un serrell força llarg nuat amb unes quantes voltes al cap i unes ulleres de sol enormes. La informadora li pregunta si és típic a Rússia dur això al cap. Ella riu i li explica el seu ornament: “*It’s Spanish!*”. L’altra no fa més comentaris. Marxen totes en tropell a la descoberta de la botiga. Al seu lloc, ara la informadora atén un altre grup de senyores, una de les quals s’esforça a parlar en castellà. Volen entrades per al **Liceu** i per anar al teatre. La noia de l’armilla vermella els diu que han d’anar a les taquilles del teatre, que aquí no en venen. Elles no perden l’alegria i marxen agraint i saludant a tothom.

El catàleg de personatges es fa cada cop més ampli. Varietat de pentinats, *piercings*, sandàlies, ulleres de sol i colors de cara. Aprofitant el bon dia que fa, la gent s'emporta les guies i es queda a les escales decidint la ruta que emprendran tot prenent el sol. Es fa l'hora de dinar i sembla que no hi ha tant batibull, però només ho sembla. Hi ha alguns minuts de tranquil·litat però no s'allarguen gaire. A les tres, les informadores canvien de torn. A les tardes les peticions sobre Barcelona no s'acaben però canvien les preferències. Els turistes s'interessen per restaurants, s'informen sobre concerts, demanen per locals d'oci. Tots aquells que visiten la capital catalana volen descobrir l'encant que atrau tanta gent al llarg de l'any. Turisme de Barcelona els ajuda. Vénen disposats a no perdre's res d'una ciutat capaç de seduir ja sigui sota els rajos del sol com a l'ombra de la lluna.

4. Barcelona Bus Turístic, la ciutat en moviment

Són les nou del matí i el primer Barcelona Bus Turístic surt puntual de l'origen del recorregut a Plaça Catalunya. La temperatura és agradable i no són gaires els turistes matiners, així que hi ha lloc suficient per gaudir de la ciutat des dels seients privilegiats del segon pis.

Ruta Vermella per conèixer la ciutat de Gaudí

Iniciem la Ruta Nord o Vermella, on el protagonista és la figura d'Antoni Gaudí. Pujant pel Passeig de Gràcia la informadora ens dona la benvinguda i ens destaca les primeres joies arquitectòniques de la ruta. A l'esquerra la casa Batlló i a la dreta la casa Milà, més coneguda com *la Pedrera*. Ens recorda l'horari de visita de tots dos edificis i que els usuaris del bus tenen descompte en l'entrada. Al mateix temps els turistes desapareixen amb timidesa les primeres fotos del dia.

Continuem el camí i passem per la casa de les Punxes de Puig i Cadafalch. És tracta d'un altre edifici modernista curiós per al visitant ja que, com bé ens expliquen, "amb 365 finestres, en té una per a cada dia de l'any". A poc a poc ens apropem a un dels emblemes de la ciutat: la Sagrada Família. El bus circumval·la el temple i els presents descobrim meravellats la seva immensitat, els seus detalls i els seus múltiples punts de vista. Deu passatgers no es volen perdre la visita i baixen a la parada corresponent. Mentrestant la resta aprofita per fer un petit reportatge del temple o posant amb l'edifici com a teló de fons.

L'autobús arrenca de nou i puja pel passeig de Sant Joan on es destaca el palau Macaya, una altra gran construcció modernista. Seguidament ens endinsem pel districte de Gràcia, camí del Parc Güell, una de les parades estrella de la ruta. Un grup d'orientals obre el seu gran mapa i fa preguntes a la guia que s'ocupa de vigilar el segon pis. Es nota que cap d'ells es vol perdre

aquesta obra de Gaudí. No és d'estranyar que la utòpica ciutat-jardí sigui el lloc més visitat de la ruta del bus; que vuit persones baixin decidides del transport corrobora les dades.

El sol comença a escalfar i seguim descobrint els racons més interessants de la ciutat. Ara ens trobem al carrer de Balmes i ens informen dels atractius de la següent parada. La muntanya del Tibidabo, amb les seves impressionants vistes panoràmiques, la torre de comunicacions de Norman Foster, el parc d'atraccions, el tramvia blau i el funicular, tot i que aquests tres últims només funcionen durant el cap de setmana. De la mateixa forma recorda que tenim descompte en l'entrada del Cosmocaixa i ens suggereix una volta pels tranquils jardins de la Tamarita.

Avancem pel passeig de la Bonanova cap al barri de Sarrià, del qual en destaquen les millors pastisseries de la ciutat, les seves botigues amb encant i el seu mercat modernista. Ens conviden a fer-hi una passejada pels carrers del que abans havia estat un poble de les rodalies de la ciutat. En moviment ens anuncien a la dreta una vista de Collserola i un turista s'aixeca per fer la millor instantània. Ràpidament la segona informadora li crida l'atenció amb amabilitat, ja que està prohibit moure's del seient per la pròpia seguretat.

Següent parada: Monestir de Pedralbes. Construit al 1326, és un bell exemple del gòtic català; una parella s'apunta a visitar-lo. Aquest és el punt més llunyà de la ruta vermella i ara comencem a descendir per la senyorial avinguda de Pedralbes. Es fa menció dels pavellons Güell, també obra gaudiniana, i un cop a la Diagonal, del Palau Reial, on es pot apreciar una obra menys coneguda del geni modernista: la font d'Hèrcules. Ens apropem a la zona universitària però reculem per la gran avinguda per dirigir-nos al Camp Nou, un altre punt d'atracció turística destacat. Els passatgers ressegueixen la magna instal·lació amb la mirada mentre ens expliquen que és l'estadi més gran d'Europa. El recordatori que el FC Barcelona és l'actual campió europeu,

provoca més d'un somriure entre els presents, els quals poden visitar l'estadi amb descompte. Quatre persones no s'ho pensen més i hi accedeixen. Dos d'ells, d'origen llatinoamericà, comenten que ja és el segon dia que fan ús del bus i estan molt contents amb el servei. Diuen que és la millor manera d'apropar-te a tot allò més interessant de la ciutat.

En direcció a la plaça Francesc Macià, es mostra a la dreta l'intercanvi a la Ruta Sud. També anuncien que la zona correspon al Shopping Line de Barcelona, eix comercial més destacat on trobem les més prestigioses marques internacionals. Però sembla que és massa aviat per fer compres: ja són pocs els visitants que queden a l'interior del bus. Aquests han anat baixant als punts esmentats i a mesura que ens apropem cap al final de la ruta, el transport quedarà pràcticament buit.

Ruta Blava, la Barcelona més tradicional ens espera

Dues hores més tard, l'ambient de Plaça Catalunya ha canviat del tot. Les parades del Bus Turístic estan en plena ebullició i les cues es recargolen al seus voltants. Per sort, la Ruta Sud o Blava no està tan concorreguda i mentre esperem, alguns encara compren els bitllets a la informadora que passeja per comprovar que tothom en tingui. Altres comenten on baixar o què visitar primer. Les opcions són diverses i totes elles atractives, així que de moment pujaran al transport i a mesura que facin quilòmetres decidiran què fer. Els autobusos que arriben no es buiden del tot i molta gent vol esperar-se a poder trobar un seient al pis superior. Finalment accedim a un d'ells i iniciem la nova ruta que ens portarà als racons més històrics i emblemàtics de Barcelona.

Aquesta vegada l'aspecte del segon pis és molt més autèntic. Tirants, gorres, ulleres de sol, plànols.... Els visitants vénen preparats per descobrir la ciutat des d'un altre punt de vista. Pujant de nou per Passeig de Gràcia el guia s'afanya a mostrar en quatre idiomes la "Mansana de la Discòrdia". Automàticament els caps es giren cap a l'esquerra i com bons alumnes a

classe molts turistes van reconeixent amb el dit índex els tres edificis que en formen part. La casa Batlló i la *Pedrera* són les protagonistes absolutes del passeig, robant l'atenció de les cameres dels passatgers. A les parades corresponents hi ha força intercanvi de visitants, però el bus no es buida en cap moment. L'informador recorda que el servei és un transport, no un tour guiat i que tothom pot baixar i pujar tantes vegades com ho desitgi. Però la majoria de gent està molt còmoda llegint les seves guies i de moment no vol abandonar la seva posició.

Un cop tornem a travessar part de la Diagonal, "l'avinguda de més de catorze quilòmetres que creua tota la ciutat", ens dirigim cap a una altra zona menys turística: el barri de Sants. L'autobús voreja l'estació de tren i ens mostra dues grans zones verdes: el Parc de l'Espanya Industrial i el parc de Joan Miró, amb l'escultura colorista *Dona i Ocell*. Més endavant ens endinsem al mateix barri, també conegut per les seves botigues o el seu mercat d'Hostafrancs, on alguns curiosos aprofiten per parar i fer algunes compres. Des d'aquesta parada situada al carrer Creu Coberta observem la plaça Espanya on el guia destaca la gran font de Jujol, col·laborador de Gaudí. Els turistes queden impressionats per la vista que tenim: les torres venecianes emmarcant el Palau Nacional. La majoria torna a treure les cameres, s'aixeca dels seients i dispara amb rapidesa per no oblidar-se mai d'aquella imatge.

Comencem a ascendir la muntanya de Montjuïc i ens anuncien els atractius de la següent parada: CaixaForum i el Pavelló Mies Van der Rohe, però dins del bus no hi ha gaire moviment. En canvi, hi ha més interès pel Poble Espanyol. L'autobús no només deixarà a un bon nombre de visitants sinó que també en recollirà d'altres, amb la qual cosa continua igual de ple. Així passa al MNAC, l'Anella Olímpica i la Fundació Joan Miró. Quan la gent que viatja al pis superior baixa a les parades que més els convé, els ocupants del pis inferior s'afanyen a seure a dalt, encara que a moltes parelles els toca separats. D'aquesta manera el pis descobert mai queda lliure i els nous

passatgers han de conformar-se a seure a l'interior. Un cop a la parada del Funicular de Montjuïc, un altra vista fantàstica a l'esquerra alerta l'atenció dels turistes. Es tracta d'una excepcional panoràmica de la ciutat a través de les Piscines Montjuïc. Com que hi estacionem només per uns minuts, tots ells aprofiten per aixecar-se de nou i fer fotos.

Anem deixant la muntanya recorrent la carretera de Miramar amb el port comercial i els creuers de luxe de fons per arribar al World Trade Center. El telefèric passa amb distància per sobre dels nostres caps i una parella s'anima a realitzar el seu trajecte. Mentre els deixem, d'altres aprofiten per prendre més instantànies.

Ara el guia, que no es cansa de mostrar-nos tot el que podem fer, ens anuncia la parada de la Rambla amb els pertinents descomptes al Museu Marítim, el mirador de Colom o les tradicionals Golondrines. Més fotos per al Descubridor d'Amèrica, qui sembla que posi per a ells. Avancem pel passeig Colom cap al Port Vell i els presents somriuen a *La gamba* de Mariscal i al *Cap de Barcelona* de Lichtenstein, icones de la ciutat olímpica. Un cop al Maremàgnum, gran centre d'oci, alguns hi baixen. Potser volen fer algunes compres, però més aviat, per l'hora que és i l'olor a peixet fregit, van a fer un bon dinar. El bus recull d'altres visitants i continua cap a la Barceloneta, barri de pescadors i amb una àmplia oferta de restaurants de peix i marisc. La brisa del mar comença a fer efecte als passatgers que es relaxen per observar simplement l'entorn. Al Port Olímpic deixem a vuit persones, les quals tenen l'opció de caminar pels voltants de la Torre Mapfre i l'hotel Arts o bé de realitzar la Ruta Fòrum. Ja retrocedint veiem de lluny la nova icona de la ciutat del segle XXI, la torre Agbar. La tranquil·litat que imperava al bus queda trencada un altre cop per la voluntat de prendre més i més fotos.

Travessem la Vila Olímpica en direcció al Parc de la Ciutadella i el Zoo, tots dos destacats per l'informador. Tornem ara cap al centre més històric de Barcelona i el final de la ruta. Per una banda la parada de Pla de Palau on s'amaga al darrera el Barri de la Ribera. "Una de les parts més maques de la ciutat", on trobar la basílica de Santa Maria del Mar o el Museu Picasso. Uns quants turistes vénen amb cares de satisfacció, la qual cosa fa evident que la visita a aquesta part de Ciutat Vella ha valgut la pena. Per l'altra, la parada del Barri Gòtic. Què dir de la part més turística de la ciutat quan una bona part dels passatgers baixa a visitar-la!

Plaça Catalunya final del trajecte. Una amable parella angloparlant em diu que el bus és un molt bon servei per al visitant però, com ja s'ha anat intuït al llarg del dia, em confessa que com al pis superior no es va enlloc.

* Aquest text (nº 4) ha estat escrit per una estudiant en pràctiques del màster en Cultura Històrica i Comunicació de la UB.

5. Catalunya Bus Turístic: Muntanya i platja en una ruta plena de sorpreses

Paisatges enlluernadors, art, cultura, vi i religió són alguns dels elements que ofereix la ruta del Catalunya Bus Turístic que porta als turistes a Montserrat, a les bodegues Torres i a Sitges, indrets localitzats a poques hores de la ciutat de Barcelona.

L'autobús surt a les 8h30 de Plaça Catalunya, en la capital catalana. La primera parada, a les 9h45, és en el Centre de Visites de **Bodegas Torres**, en el municipi de Vilafranca del Penedès. L'empresa Torres és una de les principals elaboradores de vi d'Espanya i propietària de diverses vinyes i bodegues a Catalunya- a més de Xile i els Estats Units. Els seus vins són reconeguts mundialment per la seva qualitat i originalitat.

Per a fer la visita, que és guiada, els visitants pugen a un petit tren, equipat amb auriculars que narren la història de l'empresa. Durant el trajecte, d'alguns minuts, es poden veure les vinyes, les instal·lacions, el jardí i la zona de descàrrega del raïm. El tren para al local on es derrapa, s'aixafa i es fermenta el raïm, mentre la guia explica el procés d'elaboració del vi.

Després és possible visitar la cava "Josefa", amb dos quilòmetres de galeries, distribuïdes en dos nivells, on els vins maduren en més de sis mil bariques de roure, a una temperatura controlada de 15 o 16 graus. Les fustes de roure són seleccionades d'entre les millors del món i provenen de boscos americans i europeus (principalment de França).

La visita segueix en el tren, passa pel magatzem d'envelliment del vi en ampolles i arriba a la sala de cata, on podem degustar el vi Sangre de Toro, fet amb les varietats de raïm de Garnatxa i Carinyena. Després d'apreciar el sabor del vi, el visitant pot comprar ampolles per emportar a casa, a la botiga del centre. Hi ha vins (negre, blanc i rosat) dels més populars fins als més sofisticats.

A les 11h, l'autobús surt amb destinació a **Montserrat**. En una hora, arriba a l'estació del Cremallera, tren que porta als visitants fins al monestir de Santa Maria de Montserrat, la patrona de Catalunya, ubicat en la muntanya.

El conjunt del monestir està format per dos blocs d'edificis amb funcions diferents: la basílica, amb les dependències monacals, i els edificis destinats a atendre als visitants, amb restaurants, botigues i allotjament.

La basílica és un lloc de visita obligada. És on es troba la imatge de la Verge de Montserrat, coneguda com *La Moreneta*, pel seu color fosc. El seu cambril es troba sobre l'altar on es pot pujar per a veure-la d'aprop. La basílica consta d'una sola nau, sostinguda per columnes centrals, i té diverses capelles al seu voltant. També hi trobem 41 làmpades, ricament decorades i penjades del sostre, una per a cada comarca de Catalunya. Alguns dies és possible veure la presentació dels nens cantants de l'Escolania més antiga d'Europa.

Al costat de l'entrada de la basílica hi trobem el Camí de Maria, on podem encendre una espelma a la Verge i demanar-li una gràcia. El tiquet del Catalunya Bus Turístic dona dret a una entrada per al espai Audiovisual, el qual ubica al visitant en el context físic i històric del centre. Una altre atracció és el Museu de Montserrat, que conté diferents seccions: d'arqueologia del Orient bíblic fins a pintures i escultures modernes del segle XIX, amb noms tan rellevants com Monet, Sisley, Degas, Picasso, Dalí, Casas i Rusiñol.

Després de fer les visites és hora de dinar. A la muntanya, hi trobem varietat de restaurants i la majoria ofereix descomptes per als passatgers del Catalunya Bus Turístic. És tradició a Catalunya comprar a Montserrat el mató i la coca elaborats artesanament per pagesos, de molt bona qualitat. A les 16h20, l'autobús surt directament de la muntanya cap a Sitges, on hi arriba una hora més tard.

A la ciutat costanera de **Sitges**, el visitant coneixerà el llegat dels anomenats “americans” (o “indians”)- catalans que varen fer fortuna en les ex-colònies espanyoles d'Amèrica entre finals del segle XVIII i principis del segle XX. Aquesta herència en Sitges es materialitza en cases d'estil modernista construïdes quan varen tornar del nou continent. Són construccions imponents, amb elements decoratius a les façanes, com ceràmica, esgrafiats, vidrieres així com treballs en ferro forjat, els quals a més comparteixen altres característiques: ampli jardí, torre i balcó a la primera planta, on habitava l'amo de la casa.

La visita guiada comença al carrer Illa de Cuba, on es pot veure la casa de Bonaventura Blay, projectada pel renombrat arquitecte Gaietà Buigues, en 1900, amb la seva façana gòtica- amb gàrgoles i arcs ogivals- i una magnífica torre. La ruta segueix pel mateix carrer, amb la casa de Manuel Planes (1881), amb tres façanes i una rica decoració. Tombant al final del carrer Illa de Cuba cap al carrer Jesús, s'arriba a la plaça Cap de la Vila, on trobem una de les edificacions modernistes més representatives de la ciutat, la Casa Bartolomeu Carbonell. El seu element més característic és la torre del rellotge i els balcons construïts en ferro forjat.

A partir d'aquí, la guia adreça als turistes pel carrer Major fins a una de les antigues entrades de la ciutat, quan encara es trobava tancada per muralles als segles XIII i XIV. És exactament en aquest punt on trobem l'edifici del Ajuntament, construït sobre els ciments i parets mestres del castell medieval, al voltant del qual s'erigí la ciutat. Una mica més endavant hi trobem l'església parroquial de Sant Bartolomeu i Santa Tecla, del segle XVIII, sobre un promontori, amb vistes al mar.

La visita segueix per la part del darrere de l'església, en l'anomenat "Racó de la Calma", on trobem el Museu Maricel, creat pel milionari americà Charles Deering en l'edifici del antic hospital medieval. Al costat, va construir el Palau Maricel, que fou la seva residència fins que va tornar a Estats Units en 1921. El museu posseeix peces romàniques i gòtiques i obres d'artistes com Ramon Casas i Santiago Rusiñol. Aquest últim, famós pintor barceloní, visqué a Sitges en el mateix carrer (Fornolla). La seva residència, Cau Ferrat, fou transformada en museu i manté les mateixes característiques dels temps en que hi visqué l'artista.

Després de tot plegat, encara tenim temps per anar a passejar per la platja, prendre un gelat o fer compres en aquesta agradable ciutat costanera. A les 19h20, és hora de tornar cap a Barcelona, on arribem cap a les 20h. Un dia intens, ple d'encants i plaers, el qual segur quedarà en la memòria de tothom.

* Aquest text (nº 6) ha estat escrit per una estudiant en pràctiques del màster en Cultura Històrica i Comunicació de la UB.